

Kursplan för

Hälsa i samhälle och miljö, 12 hp

Public Health and Environmental Medicine, 12 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2025.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT13 , VT16 , VT19 , HT19 , VT20 , HT20 , HT21 , VT25

Kurskod	2LK100
Kursens benämning	Hälsa i samhälle och miljö
Hp	12 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Medicin
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutet för miljömedicin
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen för kliniska vetenskaper, Danderyds sjukhus • Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle • Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik • Institutionen för onkologi-patologi • Institutionen för global folkhälsa
Beslutande organ	Programnämnd 2
Datum för fastställande	2013-03-20
Reviderad av	Programnämnden för läkarprogrammet
Senast reviderad	2024-10-04
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2025

Särskild behörighet

Alla högskolepoäng från termin 1-9.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Syfte

Syftet med kursen är att studenten ska tillägna sig en helhetssyn på individens och befolkningens hälsa

ur ett samhälls- och miljöperspektiv liksom att förstå läkarens roll, ansvar och befogenheter i relation till sjukvårdens organisation, styrsystem och ekonomi samt andra samhällsfunktioner.

Lärandemål

Kunskaperna är nivåindelade enligt SOLO-taxonomin (S1-S4) och färdigheterna enligt Millers pyramid (M1-M4)*.

Kunskap och förståelse

Studenten ska kunna

- beskriva hälso- och sjukvårdens organisation, ekonomi och styrning och dess relation till välfärdssystemet, samt reflektera över hur dessa påverkar sjukvården, befolkningens allmänna hälsa, sociala skillnader i hälsa samt konsekvenser av sjukdom och skada, nationellt och globalt (S4)
- kritiskt tolka epidemiologiska data samt redogöra för principerna för evidensbaserad prevention och hälsofrämjande arbete på individ- och befolkningsnivå, samt reflektera över hur detta arbete kan påverka individers och befolkningens hälsa och sjukdom (S4)
- redogöra för relevanta författningar inom hälso- och sjukvården samt arbetslivet och den allmänna miljön samt relatera dessa till läkarens ansvar (S3)
- redogöra för betydelsen av samverkan inom den egna och med andra vårdprofessioner för ett välfungerande vårdarbete och en god vård, samt för hur man som ledare inom vårdsektorn kan åstadkomma sådan samverkan (S3)
- diskutera behov av, och eventuella intressekonflikter vid, anpassning av vården till grupper och individers olika behov för att uppnå en jämlik vård (S3)
- reflektera över hur individers och olika grupper hälsa och förekomst av sjukdom och skador påverkas av faktorer i arbetsliv och allmän miljö inklusive av sociala och psykosociala faktorer, samhällsstruktur samt hot och våld i nära relationer (S3)
- visa kunskap kring genomförandet av förbättringsarbete och analys av dess resultat (S3)

Färdigheter

Studenten ska kunna

- värdera ny kunskap och forskning om sociala, psykosociala och miljörelaterade faktorer och reflektera över hur den kan användas för hälsoriskbedömning samt kunna kommunicera riskbedömningar till patienter och till allmänna befolkningen (M4)
- skatta och värdera exponeringsmätningar och mått på sjukdomsförekomst, analysera sambandsmått samt reflektera över styrkor och svagheter i epidemiologisk studiedesign (M4)
- kommunicera en riskanalys och diskutera styrkor och svagheter hos olika typer av förbättringsarbeten (M3)
- självständigt diagnostisera vanliga sjukdomstillstånd och handlägga dessa med patientcentrerad metodik och strukturerat kliniskt tänkande med särskild uppmärksamhet på tillstånd som kräver omedelbar insats och med beaktande av miljö- och samhällskontext (M4)
- fatta medicinska beslut där vetenskap och humanistiskt synsätt förenas, samt kunna samverka och leda vårdarbetet och etablera goda relationer i mötet med patienter, anhöriga, medarbetare samt med andra aktörer inom och utanför vården (M4)
- utfärda läkarintyg som underlag för sjukpenning samt kunna handlägga dödsfall och utfärda rättsintyg (M3)

Förhållningssätt

Studenten ska

- uppträda respektfullt mot patienter, andra studenter, lärare och personal samt ta aktivt ansvar för sitt lärande och sin professionella utveckling

Innehåll

Kursen Hälsa i samhälle och miljö har ett integrerat innehåll som inte kan inordnas i ett organsystem eller diagnosgrupp. Fokus är på hur hälsa och ohälsa i befolkningen påverkas av välfärdssystemet, samhällsstruktur, sjukvårdsorganisation, arbetsmiljö, allmän miljö, kulturella samt sociala förhållanden. I kursen ingår även ämnen som försäkringsmedicin och läkarens ansvar och skyldigheter mot patienter respektive samarbetspartners inom och utanför sjukvården. Ledarskap, beslutsfattande och patientsäkerhet beaktas särskilt.

De medicinska ämnesområden som huvudsakligen berörs är allmänmedicin, social- och psykosocialmedicin, arbets- och miljömedicin, katastrofmedicin, rättsmedicin och hälsoekonomi. Basvetenskaper, som epidemiologi och molekylärmedicin, är integrerade i kursen. Genus- och mångfaldsperspektiv, mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, riskkommunikation och preventiva åtgärder beaktas särskilt.

I kursen Hälsa i samhälle och miljö ingår strimmorna Professionell utveckling (PU) och Primärvård (PV). Deras innehåll är integrerade i kursen. Vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU) under primärvårdstrimman på vårdcentral handlägger studenterna patienter med oselektade hälsoproblem med beaktande av relevanta sociala och miljörelaterade faktorer.

Studenten slutför individuellt en plan för förbättringsarbete att presentera för grupp med åtföljande kamratåterkoppling och diskussion som berör hur projekten relaterar till kursens övriga kärnämnen. En sammanfattning av diskussionen inkluderas i en muntlig presentation av slutversionen av planen för förbättringsarbetet.

Arbetsformer

Kursens undervisningsformer och lärandeaktiviteter är föreläsningar, seminarier, grupparbete, workshop, projektarbete, studiebesök, färdighetsträning, verksamhetsförlagd utbildning, fallbaserad undervisning, självstudier, reflektion och inläsning samt examination.

Examination

Obligatorier:

Studiebesök på företagshälsa med arbetsplatsbesök för observation av arbetsmiljöarbete i praktiken

Katastrofmedicinsk övning för färdighetsträning

Seminarier samt grupparbeten/workshop

Muntlig examination: Patientkonsultation

Muntlig examination: Individuell presentation av plan för förbättringsarbete i seminarieform

Skriftlig examination: Skriftliga inlämningsuppgifter och skriftlig salstentamen

Godkänd prestation i verksamhetsförlagd utbildning

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Inlämningsuppgifter som lämnas in för examination eller som komplettering för missat obligatoriskt undervisningsmoment efter angiven deadline, bedöms vid nästkommande examinationstillfälle.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat.

I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem

examinationstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Vad gäller verksamhetsförlagda moment har studenten rätt att genomgå dessa två gånger.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar ges minst två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering genomförs enligt riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Litteratur och övriga läromedel

Nedan angiven kurslitteratur utgör referenslitteratur

Utöver angiven litteratur nedan används också www.rmv.se (Rättsmedicinalverket)

Levi, Richard; Zetterström, Jan; Olofsson, Christer

Symtom, diagnos, terapi

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 742 s.

ISBN:9789144029450 LIBRIS-ID:17028994

[Sök i biblioteket](#)

Arbets- och miljömedicin : en lärobok om hälsa och miljö

Edling, Christer; Nordberg, Gunnar F.; Albin, Maria; Nordberg, Monica

Fjärde upplagan : Lund : Studentlitteratur, 2019 - 432 sidor

ISBN:9789144127460 LIBRIS-ID:p03mhbghdm814wf88

[Sök i biblioteket](#)

Arbetsjukdom - skadlig inverkan - samband med arbete : ett vetenskapligt underlag för försäkringsmedicinska bedömningar (sju skadeområden)

Westerholm, Peter

2., utök. och rev. utg. : Stockholm : Arbetslivsinstitutet, 2002 - 274 s.

ISBN:91-7045-655-0 LIBRIS-ID:10087841

URL: [Fritt tillgänglig via Göteborgs universitet](#)

[Sök i biblioteket](#)

Borg, Jörgen

Rehabiliteringsmedicin : [teori och praktik]

Lund : Studentlitteratur, 2006 - 344 s.

ISBN:91-44-04507-7 (inb.) LIBRIS-ID:10242099

[Sök i biblioteket](#)

Socialmedicin : individ, hälsa och samhälle

Allebeck, Peter; Burström, Bo; Hensing, Gunnel; Kristenson, Margareta

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 270 s.

ISBN:9789144108636 LIBRIS-ID:18667000

[Sök i biblioteket](#)

Lundgren, Charlotte; Molander, Carl

Teamarbete i medicinsk rehabilitering

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2008 - 175 s.

ISBN:9147084634 LIBRIS-ID:10878622

URL: [Omslagsbild](#)

[Sök i biblioteket](#)